

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de avocatul Gheorghe Postolachi în numele inculpatului Mihai Roman, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 iunie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2018, în cauza penală în privința lui

Mihai Roman XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 29.06.2015 pînă la 16.06.2017;

Instanța de apel de la 18.08.2017 pînă la 03.07.2018;

Instanța de recurs de la 10.09.2018 pînă la 05.02.2019.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 16 iunie 2017, Mihai Roman a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. 3 lit. b), Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită lui Mihai Roman prin sentință a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, termenul suspendării condiționate a pedepsei urmând a fi calculat din data pronunțării sentinței - 16 iunie 2017.

S-a încasat de la Mihai Roman în folosul succesorului părții vătămate Rața Tatiana dauna materială în mărime de 115 390 lei și morală în sumă de 30 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Mihai Roman la 06 iulie 2014 aproximativ la ora 23 și 10 min., conducând autocamionul de model Ford Tranzit, cu n/î XXX, ce se deplasa pe str. XXX, mun. Chișinău din direcția com. XXX spre str. XXX și ajungând în regiunea stației de alimentare „Lukoil”, str. XXX, mun. Chișinău, deplasându-se în condiții dificile, timp de noapte, vizibilitate redusă, n-a manifestat atenție sporită la circulație, n-a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier în care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranța, n-a apreciat corect situația rutiera în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, n-a luat în considerare starea de lucruri în traficul rutier ce reflecta gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a adaptat o viteză corespunzătoare condițiilor de drum care iar garanta securitatea circulației și n-a cedat trecerea pietonului, având posibilitatea reală de a-l observa,

prin ce a încălcat cerințele pct. 3 al RCR potrivit căroră, „Participantii la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutiera, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin prismele lor să nu cauzeze prejudicii altor participant la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente.”, cerințele pct. 4 al RCR, potrivit căroră, „Orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia”, cerințele pct. 45 al RCR, potrivit căroră, „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. (2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și cerințele pct. 46 al RCR, potrivit căroră, „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudentă sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lingă: a) copii, persoane de vîrstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate” și cerințele art. 22 alin. 4) din Legea nr. 13 LXVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „participantii la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluiditatea și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic”, iar ca urmare, a comis tamponarea pietonalului de vîrstă înaintată Rata Gheorghe, care finisă traversarea carosabilului de la dreapta spre stîngă, relativ deplasării unității de transport menționate, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 107/1336 03.09.2014 - vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma căroră a decedat.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, avocatul Gheorghe Postolache în numele inculpatului Mihai Roman, a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Mihai Roman să fie achitat.

În motivarea cererii de apel apărătorul a indicat că, instanța a încălcat dreptul la un proces echitabil și anume nu a respectat principiul egalității armelor prin faptul că a refuzat neîntemeiat la administrare de probe: reconstituire faptei, efectuarea expertizei, atît timp cît organul de urmărire poate decide singur numirea unei expertize cu fapte inițiale fixate unipersonal de Ofițerul de urmărire penală el este pus în situație avantajată față de apărare și inculpat care pot numai solicita numirea expertizei fără a avea certitudinea că va fi acceptată solicitarea.

Instanța a refuzat efectuarea expertizei, efectuarea experimentului și reconstituirea faptei din motiv că se grăbește și cauza este examinată îndelung, nu este timp pentru a pierde timp.

Astfel, în opinia apelantului instanța nu ar trebui, sub pretextul respectării termenelor rezonabile în cadrul procesului de judecată, să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă și corectă soluționare a cazului, care pe cale de consecință ar încălca principiul egalității armelor.

Instanța de fond nu și-a motivat decizia, iar obligația de motivare a hotărârilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

În același timp, părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

Astfel organul de urmărire penală și instanța de fond dubios și greșit au apreciat situația creată înaintând învinuirea lui Mihai Roman, fără a ține cont și de alte circumstanțe precum faptul că: partea vătămată Rața Gh. era în stare de ebrietate; acesta a trecut carosabilul nu în loc amenajat și nici la zebra dar într-un loc nepermis și neregulamentar; a alergat repede în întimpinarea autoturismului condus de Mihai Roman fiind observat la distanța de 3-4 m.

Apelantul a menționat că, învinuirea este neclară și neîntemeiată, făcând remarcă că unele lacune procedurale admise în cadrul urmăririi penale și conformate de instanța de fond. A considerat înaintarea învinuirii nefondată, cu grave erori de procedură și cu necesitatea declarării nule a unor acte din dosar în temeiul art. 251 Cod de procedură penală, or din actul de învinuire și rechizitoriul formulat nu se concretizează ce concret a încălcat inculpatul, din învinuirea formulată nu sa indicat despre aceste circumstanțe : - care obstacole au apărut în fața inculpatului și la fel nu sa dovedit dacă acesta le-a putut observa, și în probele anexate la fel nu sa dovedit care obstacole au apărut în fața inculpatului și la fel nu sa dovedit dacă acesta le-a putut observa.

La fel în învinuire nu este clar cum sa manifestat încălcarea lui Mihai Roman, prin acțiune sau inacțiune fapt care este important pentru stabilirea legăturii de cauzalitate.

Or, în atare circumstanțe, se concluzionează că, modalitatea acționării inculpatului în vederea săvârșirii infracțiunii imputate, trebuie întotdeauna să fie adus la cunoștință părților, mai ales pentru a da posibilitatea inculpatului dreptul de a-și pregăti apărarea.

Prin urmare, procedându-se în asemenea mod, a avut loc o încălcare a exigentelor art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene, potrivit căruia - orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”.

La fel, s-a menționat că, lipsesc elementele componenței de infracțiunii prevăzută de art. 264 Cod penal, care este una materială, pentru calificare fiind necesară săvârșirea faptei prejudiciabile, survenirea unor consecințe prejudiciabile și existența legăturii cauzale dintre faptă și consecințe.

Lipsa vinovăție a lui Roman Mihai și a semnelor componente ale infracțiunii prevăzute de art. 264 Cod penal, se mai dovedește și prin faptul că Mihai Roman a acționat în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului neîncălcând nici o normă din el, ori, în prezenta cauză, Rața Gh. nu a respectat regulile securității circulației și traversat neregulamentar partea carosabilă. Astfel, potrivit Legii Nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier art. 35 alin (2), pietonul este obligat să respecte prevederile Regulamentului circulației rutiere privind comportamentul pe drumurile publice.

Potrivit pct. 114. 1) Pietonii trebuie să traverseze drumul numai pe la trecerile semnalizate, inclusiv pe pasajele denivelate, iar în lipsa acestora la intersecții - pe linia trotuarelor sau acostamentelor.

2) în cazul în care în limitele vizibilității (100-150 m) nu sunt treceri pentru pietoni sau intersecții, ei pot traversa drumul numai după ce s-au asigurat că nu se apropie nici un vehicul, efectuând trecerea pe traiectorie perpendiculară în raport cu marginea carosabilului.

Apărarea a făcut remarcă că, au fost multe lacune depistate la procesul-verbal de cercetare la fața locului, în plus atenționează că acțiunile de urmărire penală pe cauza dată au fost efectuate superficial, nu au fost elucidate toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și stabilirea vinovăției inculpatului.

Remarcând că nu a fost stabilită vizibilitatea de la locul șoferului, în materialele cauzei nu sunt careva acte procesuale prin care ar fi fost stabilită vizibilitate șoferului în acele circumstanțe ale accidentului element esențial la stabilirea legături cauzale și vinovăției inculpatului.

Toate lacunele pun sub îndoială veridicitatea probelor acumulate pe dosar și puse la baza învinuirii lui Mihai Roman și face să concluzioneze că învinuirea de săvârșirea infracțiunii imputate, este bazată pe presupuneri, iar probe dubioase care în baza art. 8 din Cod de procedură penal, se interpretează în favoarea inculpatului.

Totodată, instanța de fond nu a eliminat divergențele referitoare la viteza pietonului cu toate că sunt probe veridice că acesta din urmă alerga repede și nu mergea grăbit cum a indicat ofițerul și a cercetat expertul.

Incorect și fără motivare a menționat instanța în privința argumentului avocatului privind îngrădirea dreptului inculpatului la dispunerea unei expertize repetate în justificarea circumstanțelor expuse pe parcursul examinării cauzei, deoarece la faza numirii expertizei apărarea nu avea informație referitor la viteza pietonului și a aflat despre aceasta la faza finală de prezentare a materialelor cauzei.

Încă o eroare a instanței inclusă în sentință este că, partea vătămată a solicitat 100 000 lei daune morale.

Cu referire la solicitarea încasării prejudiciu moral în mărime de 100 000 lei instanța a reținut suferințele psihice ale succesorului părții vătămate, care, după decesul acestuia a rămas fără susținere atât materială cât și morală.

Menționează apelantul că instanța de fond a apreciat incorect circumstanțele de fapt ale cauzei, cu concluzionarea neîntemeiată asupra vinovăției inculpatului, probele nefiind apreciate conform art. 101 Cod de procedură penală, nevinovăția inculpatului fiind dovedită prin declarațiile martorilor Ciobanu O. și Vieru Olesea.

3.1. Totodată, nefiind de acord cu sentința primei instanțe, inculpatul Mihai Roman a declarat apel la data de 04 iulie 2017, prin care a solicitat să fie casată sentința nominalizată, cu rejudecarea cauzei penale și pronunțarea unei decizii de achitare în privința sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2018, a fost respins apelul inculpatului Roman Mihai Ion, ca fiind depus peste termen.

A fost respins apelul declarat de către avocatul Gheorghe Postolache în numele inculpatului Roman Mihai, împotriva sentinței primei instanțe, ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 iunie 2017, la data de 04 iulie 2017, a fost atacată cu apel de către inculpatul Mihai Roman (f.d. 259 vol. I).

Astfel, instanța de apel a conchis că, inculpatul Mihai Roman a declarat cerea de apel peste termen, ultima zi de declarare a apelului ziua a 15-a fiind data de 03 iulie 2017.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a menționat că, inculpatul Mihai Roman la pronunțarea sentinței din 16 iunie 2017, a fost prezent ce se confirmă prin recipisa semnată de însuși inculpatul Mihai Roman, prin care a primit sentința motivată. Mai mult ca atât apelantul nici nu a solicitat în cererea sa de apel repunerea în termen.

4.2. Referitor la apelul avocatului Gheorghe Postolachi în numele inculpatului Mihai Roman:

Instanța de apel a menționat că, deși inculpatul Mihai Roman nu a recunoscut vinovăția, instanța de apel a constatat că, vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește pe deplin prin următoarele probe cercetate în ședințe de judecată a instanței de fond și apel și anume prin: declarațiile succesului părții vătămate Rața Tatiana; declarațiile martorilor Ceban Octavian, Vieru Mihai, Roșea Veaceslav, declarațiile expertului judiciar Tverdohleb Mihai, precum și:

- procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 06.07.2014 prin care a fost cercetat accidentul rutier din 06.07.2014 în mun. Chișinău str. XXX. (f. d.7-11);

- planșa foto din 06.07.2014 privind reflectarea stărilor de fapt a locului accidentului rutier, (f. d. 12-27);

- schița accidentului rutier din 06.07.2014 ora 23.30 mun. Chișinău str. Calea Orheiului 135 (f. d. 28);

- schema procesului verbal al examinării locului accidentului rutier din 06.07.2014. (f. d. 29);

- raport de constatare medico-legală nr.1336 din 07.07.2014, prin care a fost constatat că, moartea lui Rață Gheorghe a survenit în rezultatul traumei asociate a toracelui, coloanei vertebrale și a bazinului soldate cu hemoragie internă, (f.d.32-34)

- raportul de expertiză medico - legală din 18.07.2014, nr. 107/1336 prin care a fost constatat că, moartea lui Rață Gheorghe a survenit în rezultatul traumei asociate a toracelui, coloanei vertebrale și a bazinului soldate cu hemoragie internă, (f.d.68-69)

- raportul de expertiză judiciară nr. 453 din 31.03.2015 prin care a fost constatat că, șoferul autoturismului avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare. (f.d. 113-117).

Analizând și apreciind probele administrate și cercetate prin prisma prevederilor art. 101 alin. (1) Cod procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării, instanța de apel a considerat că, vina inculpatului Mihai Roman în cele incriminate a fost pe deplin dovedită și corect au fost calificate acțiunile lui în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Mihai Roman, și le-a calificat drept o metodă de apărare aleasă de acesta în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă, ori, ele sunt combătute prin probele susmenționate, în primul rând prin declarațiile martorilor și rapoartelor de expertiză.

Anume este relevant faptul că, inculpatul a observat victima încă pînă la momentul când ultima a început traversarea carosabilului, lucru care rezultă din declarațiile martorului Ceban Octavian, care deși în ședința de judecată a instanței de

fond a făcut declarații, precum că, victima fugea traversând carosabilul, însă inițial la data producerii accidentului rutier, 06.07.2014, precum și ulterior la 22.07.2014, martorul Ceban Octavian a declarat că, a observat victima care dorea să traverseze carosabilul, lucru care s-a angajat să-l facă fără a se asigura că traversează neregulamentar. În acest moment partea vătămată a fost observată de inculpat care a vrut să-l ocolească, dar datorită faptului că, victima care deja traversa carosabilul, a început să fugă, a fost tamponată de automobilul care era condus de către inculpat (f.d. 41,52).

Anume aceste declarații ale martorului ocular Cebanu Octavian, în opinia instanței de apel au fost decisive pentru confirmarea sării de fapt reale și a circumstanțelor comiterii accidentului rutier, cât și combaterii argumentelor apărării precum că victima de la începutul traversării carosabilului alerga grăbit.

Astfel, instanța de apel a respins argumentele apărării precum că Mihai Roman a condus automobilul cu respectarea regulilor circulației rutiere și nu avea o viteză excesivă, pentru care motive apărarea a considerat că în acțiunile lui Mihai Roman nu sunt întrunite elementele constitutive a infracțiunii.

Instanța de apel a notat că, argumentele apărării nu pot servi temei de a pronunța o sentință de achitare, deoarece din probele examinate în ședința de judecată, reiese că, inculpatul este vinovat de producerea accidentului rutier.

Or, din declarațiile făcute de martorul ocular Ceban Octavian rezultă că inculpatul a tamponat partea vătămată, care doar la momentul accidentului începuse deplasarea bruscă pe carosabil, dar nu și la momentul începerii traversării carosabilului, când a fost observată atât de martorul Ceban Octavian, care venea din spatele inculpatului, cât și de inculpat, care conducea automobilul său în fața martorului Ceban Octavian.

Astfel, instanța de apel a fost convinsă de faptul că, inculpatul a sperat având încredere exagerată în sine că, tamponarea va fi evitată datorită faptului că, victima va aștepta când inculpatul va trece cu automobilul său, iar ulterior va traversa pînă la capăt carosabilul, astfel neasigurându-se de situația că victima poate neadecvat să reacționeze la traficul rutier, să se sperie, și brusc să-și schimbe traiectoria deplasării, să fugă, iar inculpatul să nu dovedească să frâneze, să-l ocolească, lucru care de fapt s-a și întâmplat, victima fiind tamponată datorită faptului că, inculpatul nu a încetinit mersul cu automobilul, când l-a văzut pe pătimit care s-a angajat să traverseze carosabilul, nu a frânat întru a se asigura o eventuală tamponare a pătimitului.

Cele menționate mai sus, au fost apreciate și de instanța de fond în coroborare cu explicațiile expertului Tverdohleb Mihai precum și raportul de expertiză judiciară Nr. 453 din 31.03.2015, prin care a fost constatat că șoferul autoturismului avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frânare, ca urmare concluzia instanței de fond cu privire la vinovăția inculpatului este întemeiată.

Totodată instanța de apel a susținut poziția instanței de fond precum că, declarațiile martorilor oculari Ceban Ocatvian și soția inculpatului Mihai Olesea în concordanță cu explicațiile expertului Tverdohleb precum și raportul de expertiză judiciară nr. 453 din 31.03.2015, prin care a fost constata că șoferul autoturismului avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frânare, sunt corect apreciate, aceste probe fiind concludente și pertinente.

Pentru aceste motive, instanța de apel a respins argumentele din apelul apărătorului declarat în numele inculpatului ca fiind nefondate.

Totodată, instanța de apel a reiterat că, instanța de fond just a apreciat și a concluzionat cu referire la argumentul avocatului privind îngrădirea dreptului inculpatului la dispunerea unei expertize repetate în justificarea circumstanțelor expuse pe parcursul examinării cauzei, or respectarea dreptului la un proces echitabil în sensul art.6 a CEDO, a fost realizată atât prin faptul aducerii la cunoștință inculpatului la faza de urmărire penală prin notificările propriu zise și procesul-verbal de notificare despre rezultatul expertizei cu dreptul formulării obiecțiilor (f.d.l 18), cât și prin explicațiile expertului judiciar Tverdohleb Mihai asupra raportului de expertiză judiciară nr. 453 din 31.03.2015, făcute în cadrul ședinței de judecată, prin care a fost statuat că, șoferul autoturismului avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frânare.

Totodată, instanța de apel a reținut că, partea apărării atât la etapa judecării în prima instanță, cât și în instanța de apel a înaintat mai multe demersul, privind efectuarea experimentului judiciar, reconstituirea faptei la fața locului, numirea unei expertize auto-tehnice suplimentare, toate acestea fiind respinse de către instanța de apel, or, instanța de apel a constatat că acestea sunt abuzive datorită denaturării circumstanțelor cauzei de către partea apărării în vederea ușurării situației inculpatului și în ultimă instanță evitării răspunderii penale ale acestuia.

În special, instanța de apel a reținut că, toate demersurile avocatului au același conținut și avînd date neveridice cu privire la faptul că victima alerga grăbit în momentul traversării carosabilului, lucru care nu este confirmat prin careva probe și combătut prin declarațiile martorului Ceban Octavian, care a declarat circumstanțele reale și corecte ale acțiunilor victimei în momentul traversării carosabilului, precum și acțiunile inculpatului în același moment.

Instanța de apel a notat că, obiectul juridic nemijlocit îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea regulilor de securitate și de exploatare a mijloacelor de transport.

Astfel, *latura obiectivă* a infracțiunii se realizează prin încălcarea regulilor de securitate a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, în legătură cu care fapt apar urmări sub formă de vătămări ale integrității corporale sau ale sănătății ori daune materiale în proporții mari, aflate în raport de cauzalitate cu comiterea încălcării acestor reguli, adică în cazul dat se reține anume încălcarea și ignorarea cerințelor Regulamentului Circulației Rutiere și anume cerințele pct. 45 al RCR, potrivit cărora „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. (2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și cerințele pct. 46 al RCR, potrivit cărora „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe Undă: a) copii, persoane de vîrsta înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate: „și cerințele art. 22, alin. 4) din Legea nr. 13 LXVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic”, iar ca urmare, a comis

tamponarea pietonalului de vârstă înaintată Rata Gheorghe, care finisă traversarea carosabilului de la dreapta spre stângă, relativ deplasării unității de transport menționate, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 107/1336 03.09.2014 - vătămări corporale grave, periculoase pentru viața, în urma cărora a decedat.

Or, încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere este o acțiune sau inacțiune a conducătorului mijlocului de transport, legată de încălcarea uneia sau a câtorva prevederi ale Regulamentului Circulației Rutiere din 27.07.1999, cu modificările ulterioare sau a altor acte legislative ce reglementează securitatea circulației și exploatarea transportului. De exemplu, nerespectarea cerințelor indicatorilor de circulație, etc.

Subsecvent, instanța de apel a remarcat că, prin încălcarea regulilor de exploatare se înțelege de asemenea încălcările ce pot conduce la consecințele acestei infracțiuni. De exemplu, încălcarea regulilor sau ignorarea cerințelor Regulamentului Circulației Rutiere și anume cazul menționat la prevederile pct. 45 și pct. 46, iar infracțiunea se consumă în momentul survenirii consecințelor ei.

Latura subiectivă a infracțiunii este rezultatul acțiunilor imprudente nominalizate ale inculpatului Mihai Roman, anume că s-a produs tamponarea acestui cu pietonul, în urma consecințelor loviturii pitonului a avut de suferit multiple traume care au dus la decesul părții vătămate, conform raportului de constatarea medică legală nr. 1336 din 07.07.2014, prin care s-a constatat decesul lui Rață Gheorghe.

Astfel, instanța de apel a conchis că, în ședința instanței de apel, reieșind din întreaga sistemă de probe analizată și apreciată mai sus prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, s-a constatat cu certitudine comiterea de către inculpatul Mihai Roman a faptelor infracționale imputate lui.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a constatat că, în acțiunile inculpatului Mihai Roman sunt prezente toate elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Reieșind din circumstanțele cazului că, infracțiunea comisă de Mihai Roman face parte din categoria celor grave, ținând cont de scopul pedepsei penale în restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, faptul aflării la întreținere a unui copil minor, instanța de apel a menționat că, instanța de fond just a ajuns la concluzia aplicării pedepsei nonprivative de libertate.

Referitor la quantumul prejudiciului moral încasat de prima instanță, Colegiul reține prin prisma art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil că succesoriului părții vătămate în speță i-au fost cauzate atât suferințe fizice, cât și suferințe psihice.

Prin urmare, instanța de apel a menționat ca fiind una justă concluzia primei instanțe cu referire la obligarea inculpatului de a repara prejudiciul moral cauzat succesoriului părții vătămate în sumă de 30 000 lei, pe care instanța a apreciat-o ca fiind echitabilă în raport cu suferințele cauzate acestuia din urmă și proporționale faptei săvârșite și consecințelor survenite, fiind cert că încasarea unei sume inferioare acesteia este contrar sensului și scopului normelor sus- indicate, la fel cum adjudecarea unei sume mai mari ar fi disproporționată și pe parcursul examinării cauzei penale prin acțiunea civilă depusă de succesoriul părții vătămate, care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 143 440 lei, din contul inculpatului.

Totodată, instanța de apel a analizat suplimentar cele reiterate de instanța de fond, înscrisurile anexate, rezonabilitatea și realitatea acestora, precum și certitudinea prejudiciului format, consideră justă concluzia instanței de fond cu referire la justificarea doar a unei părți din cheltuielile indicate în acțiunea civilă, cu excluderea din calculul dat a cheltuielilor pentru monument în mărime de 17 000, gard - 8000 lei și unul din costume în valoare de 3 050 lei, drept cheltuieli neexecutate / neprobate, dispunând încasarea a sumei prejudiciului total în mărime de 115 390 lei.

5. Ne fiind de acord cu hotărârile menționate, avocatul Gheorghe Postolachi în numele inculpatului Mihai Roman, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acestora, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. Recurentul invocă aceleași motive declarate în cererea de apel (pct. 3, din decizie). Totodată, recurentul invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor; a fost încălcat principiul egalității armelor, prin refuzul solicitării apărării de a efectua experimentul de reconstituirea faptei; declarațiile martorului Ceban Octavian sunt interpretate eronat; lipsesc elementele infracțiunii imputate inculpatului; în decizia instanței de apel insuficient s-a argumentat acțiunea civilă; neîntemeiat a fost respinsă solicitarea atragerii persoanei responsabile civilmente – compania de asigurări; neîntemeiat a fost lăsat fără examinare demersul de restituire a automobilului.

5.1. La 18 decembrie 2018, avocatul Gheorghe Postolachi în numele inculpatului Mihai Roman, a declarat recurs suplimentar, în care la fel a invocat dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor și dezacordul privind respingerea demersurilor înaintate în ședințele de judecată a instanței de apel.

6. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință privind opinia asupra recursurilor declarate de către avocatul Gheorghe Postolachi în numele inculpatului Mihai Roman, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestor recursuri ca inadmisibile, deoarece în cererile de recursuri ordinare sunt cuprinse aceleași motive invocate în cererea de apel la care instanța de apel s-a expus minuțios.

7. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei și temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

La caz, reieșind din argumentele invocate de către apărător, Colegiul penal lărgit reține că, în drept, acesta face referire la temeiurile stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, pledând că instanțele nu au apreciat probele la justa valoare, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

În primul rând, instanța de recurs ține să remarce că, la această etapă a procedurilor nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, or aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Deci, Colegiul penal lărgit nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel, corectitudinea soluției adoptate în privința lui Mihai Roman, ori, critica adusă de recurent referitor la procedura de apreciere a probelor, ține de starea de fapt, care a fost efectuată de instanța inferioară și careva îndoieli privind corectitudinea aprecierii lor nu sunt, instanța de apel, pe deplin le-a examinat, apreciind toate probele din dosar în ansamblu și, conform art. 414 alin. (2), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală s-a pronunțat detaliat asupra motivelor respingerii apelului declarat.

Mai mult, recurentul dă apreciere probelor conform propriei opinii și le interpretează din punctul său de vedere, pe când instanța a verificat probele după veridicitatea acestora, adică corespunderea datei de fapt examinată cu realitatea pe care o probează această dată, și în partea descriptivă a deciziei și-a motivat soluția, prin care se demonstrează vinovăția inculpatului de comiterea accidentului rutier. Astfel că, partea vătămată a traversat strada neregulamentară și declarațiile martorului Ceban Octavian, prin care în opinia apărării se demonstrează nevinovăția inculpatului, nu pot fi luate în considerație, de rînd ce prin declarațiile expertului și raportul de expertiză judiciară nr. 453 din 31.03.2015 prin care a fost constatat că, șoferul autoturismului avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frânare (f.d. 113-117), sunt corect apreciate, aceste probe fiind concludente și pertinente.

Astfel, probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, concluziile privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurent, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, țin de starea de fapt a cauzei și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs în art.427 Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul penal lărgit susține că, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare corespunzătoare rigorilor și exigențelor cuprinse în art. 6 CEDO.

La fel, instanța de recurs reține că argumentul invocat de recurent în recurs este și faptul că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, însă sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțelege acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, dar acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Colegiul penal reține că, instanța de apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală, pe care suplimentar și minuțios le-a verificat în ședința de judecată, precum probele materiale, cărora le-a dat o apreciere justă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect a concluzionat asupra vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia fiind justă.

Din conținutul deciziei rezultă că această concluzie s-a tras având în vedere de constatarea elementelor infracțiunii, precum și declarațiile succesului părții vătămate Rața Tatiana; declarațiile martorilor Ceban Octavian, Vieru Mihai, Roșea Veaceslav, declarațiile expertului judiciar Tverdohleb Mihai și actele cauzei: procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 06.07.2014 (f. d.7-11);

planșa foto din 06.07.2014 (f. d. 12-27); schița accidentului rutier din 06.07.2014 (f. d. 28); schema procesului-verbal al examinării locului accidentului rutier din 06.07.2014 (f. d. 29); raport de constatare medico-legală nr.1336 din 07.07.2014 (f.d.32-34); raportul de expertiză medico - legală din 18.07.2014, nr. 107/1336 (f.d.68-69); raportul de expertiză judiciară nr. 453 din 31.03.2015 (f.d. 113-117), probe care sunt detaliat descrise în textul deciziei de apel, cât și la pct.4.1 al prezentei decizii.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția inculpatului, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Prin urmare, argumentele recurentului, precum că inculpatul nu a comis infracțiunea pentru care a fost recunoscut vinovat, sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către acesta nu echivalează cu achitarea lui, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate.

Prin urmare, semnele faptei prejudiciabile comise de Mihai Roman coincid cu semnele componente de infracțiune prevăzute de norma juridico-penală de care a fost recunoscut vinovat (art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal), ceea ce respinge afirmația recurentului că fapta reținută în seama inculpatului poartă un caracter nedefinit și incert și acesta ar fi condamnat pentru careva acțiuni neîncadrate în normele materiale.

Din acest punct de vedere se consideră neîntemeiată și trimiterea făcută de avocat la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, neexistând o careva eroare de drept, deoarece instanța de judecată nu a făcut o altă încadrare juridică a faptei comise de către Mihai Roman, decât cea în baza căreia acesta a fost pus sub învinuire - în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal. Mai mult, recurentul nu menționează încadrarea juridică care ar trebui aplicată la faptele săvârșite de inculpat.

De asemenea, Colegiul remarcă că recursul repetă textul apelului declarat de avocat în numele inculpatului și argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel pe deplin le-a examinat și, apreciind toate probele în ansamblu, conform art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat asupra tuturor motivelor invocate de partea apărării în apel, pe care le-a considerat neîntemeiate (f.d. 143-160, vol.2). Mai mult, recurentul în recurs nici nu specifică asupra căror anume motive invocate în apel nu s-a pronunțat instanța.

În acest context, Colegiul penal constată că nu există contradicție evidentă între cele reținute prin hotărârea recurată și conținutul probelor administrate, starea de fapt reținută nefiind consecința unei denaturări evidente a probelor, ci rezultatul unei analize coroborate a acestora, astfel că decizia nu cuprinde vreun viciu sub aspect de fapt sau de drept material sau procesual.

Reținând cele relatate, Colegiul penal constată că și pedeapsa stabilită inculpatului Mihai Roman a fost aplicată cu respectarea prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, persoana acestuia și de toate circumstanțele

cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea, inclusiv și de circumstanțele invocate de recurent.

Cu referire la recursul avocatul Gheorghe Postolachi declarat la 18.12.2018:

Colegiul penal constată că, cu excepția căii ordinare de atac - recursul ordinar, legea procesual penală nu face careva mențiuni referitor la declararea suplimentară a recursului ordinar și nu stabilește alte termene pentru actele suplimentare, decât cele prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală. De aceea, persoanele menționate în dispoziția art. 421 Cod de procedură penală, care au declarat în termen recurs ordinar, iar ulterior au depus recursuri suplimentare, acestea se vor considera ca depuse în termen, dacă ele se încadrează în termenul de 30 zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Momentul de la care începe să decurgă termenul de atac este riguros precizat de lege data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Reținând faptul că avocatul Gheorghe Postolachi a depus recurs suplimentar la data de 18.12.2018, adică după expirarea termenului legal de 30 zile prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, deoarece corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, temeiurile invocate de recurent și anume art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, nu persistă în cauză, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția de a respinge ca inadmisibile recursurile.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de avocatul Gheorghe Postolachi în numele inculpatului Mihai Roman, împotriva sentinței Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 16 iunie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2018, în cauza penală, în privința lui **Mihai Roman XXX**, cu menținerea hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă. Pronunțată integral la 05 martie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Dumitru Mardari

Maria Ghervas